

3. ERREKLAMAZIO EKONOMIKO-ADMINISTRATIBOAK EUSKAL HERRIKO UDAL ZERGEN EREMUAN

1. Sarrera

Administrazioarekiko auzietako jurisdikziora jo aurretik administrazio egintzen aurka egiteko dagoen administrazio bide espezifikoak tradizio historiko luzea du zergen alorreko gure ordenamendu juridikoan.

Erreklamazio ekonomiko-administratiboa ez da prozesu judiziala, baizik eta administrazio errekurtsu berezia, kasu zehatz batzuetarako ezarri dena: gai ekonomiko-administratiboak biltzen dituzten kasuetarako, alegia.

Administrazio organoek, hau da, zerga-administrazioaren egituran sartuta dauden organoek jakinarazi eta ebazten dituzte erreklamazio horiek. Hala ere, administrazio organo hauek espezializatuak dira, eta kudeaketakoen desberdinak.

Berezitasun hori 230/1963 Zerga Lege Orokorreko 90. artikulua egin zuen eginkizunen zatiketarik dator. Hau xedatzen zen bertan: *“Zergen alorrean administrazioak dituen eginkizunak betetzean, bere bi ordenak banatu egingo dira, hau da, kudeaketarako ordena (likidazioa eta diru-bilketa) eta kudeaketaren kontra sortzen diren erreklamazioen ebazpenerako ordena, eta eginkizun horiek organo ezberdinen ardura izango dira.* Gaur egun, zatiketa horrek bere horretan jarraitzen du, baldintza berdinetan, 58/2003 Zerga Lege Orokorreko 83.2 artikuluan.

Espezializazioak eta horrek antolakuntzan dituen ondorioek irizpide askatasuna eta jarduteko askatasuna ahalbidetzen dute, bere izaera administratiboko muga guztiekin. Honako hau aipatzen du Calvo Ortega irakasleak: *“Kudeaketa administrazioaren zatiketa hau eraginkorra den heinean, zerga-justiziaren justifikazioa eta horri egiten dion zerbitzua zabalagoak izango dira”.*

Aurkaratze bide honen alderdi onuragarrien artean, honako hauek aipa daitezke:

- **Doakotasuna:** instantzia doakoa da, eta inolako kostu gehigarririk gabe zergak aplikatzen dituzten organoen jarduera ikuskatzea ahalbidetzen du, bai eta partikularrak beren kabuz aurkez daitezkeen organoena ere, hau da, abokaturik edo prokuradorerik gabe.
- **Espezializazioa:** nabarmendu beharra dago organo hauek osatzen dituzten pertsonen espezializazioa eta esperientzia praktikoa. Beren egiteko nagusia da zergen eta bestelako zuzenbide publikoko diru-sarreraren kudeaketa, ikuskapen edo bilketa egintzen aurka jarritako erreklamazioak ebatzea, bai eta partikularren artean sortutako desadostasunak ere, jasanarazpen egintzei edo atxikipenei eta konturako diru-sarrerei dagokienez. Zergen eta diru-bilketaren arloan duten espezializazioa dela-eta, ezagutza espezifiko handiagoa dute etengabeko aldaketa sakonak jasaten dituen zergen arloa bezalako gai batean. Arautegiari dagokionez dagoen konplexutasunaren aurrean, zergen arloan espezializatuta dagoen organo berezitua izateak konfiantza handiagoa ematen du haren ebazpenetan, eta segurtasun handiagoa arauak aplikatzerakoan. Horrek,

aldi berean, produktibitatean ere badu bere isla, izan ere, lana zergen arloan esperientziaren bermea duten profesionalen esku dagoenez, arazoak ebazteko ahalmena handiagoa da, jorratzen dituzten gaiak menperatzen baitituzte.

- **Independentzia:** ezaugarri hau finkatu egin da Zergei buruzko Foru Arau Orokor berrietan (Zergei buruzko Lege Orokorrean gertatu zen moduan), lehenik eta behin, hau jasotzen duelako: *“bere eskumenak jorratzean independentzia funtzionala izango du; eskumenak gainera utziezinak eta luzaezinak izango dira, eta ezin izango dira interesdunen nahiaren arabera aldatu”* (Bizkaiko Foru Arauko 235. artikulua eta, antzeko idazkerarekin, Arabako eta Gipuzkoako arauetako 234. artikulua). Baina, batez ere, bakoitzaren 244. artikuluan jasotako aginduaren bitartez; horien arabera, auzitegi ekonomiko-administratiboek behin eta berriro ezarritako doktrinak *“gainerako zerga administrazioa lotetsiko du”*. Independentzia hori ez dago maila teorikoan soilik, eraketan ere badago, izan ere, auzitegi ekonomiko-administratiboetako kideek ez dute parte hartzen zergak aplikatzen dituzten organoetan, beren eginkizunak beren kabuz gauzatzen baitituzte, kanpoko inolako jarraibideri atxiki gabe, auzitegiko lehendakariaren zuzendaritza organiko eta funtzionalaren menpean.
- **Izaera kuasi jurisdikzionala:** doako organoa izan arren, non errekurtsio-egileak beren kabuz aritu daitezkeen, abokatuaren edo prokuradorearen bitartekotzarik gabe, orain arte martxoaren 1eko 391/1996 Errege Dekretuak (erreklamazio ekonomiko-administratiboetako Prozedura Araudia onartu zuenak) arautu duen prozedura administrazioarekiko auzietako jurisdikzioaren nahiko antzekoa da: tarteratze idazki batekin hasten da, eta bertan auzitegiari aurka egindako egintza etetea eska dakiok, betearazpenak konponbide zaila edo ezinezkoa duten kalteak eragiten baditu; ondoren, aurka egindako egintzaren ebazpena eman zuen organoaren espedientea eskatzen da, eta espediente hori gero interesdunaren esku jartzen da bidezkoztat jotzen dituen alegazioak egin ditzan. Proba-aldia edo entzunaldia eska daiteke. Azkenik, ebazpena ematen da, eta ebazpen horren betearazpena arau zehatz batzuei atxiki behar zaie. Aurka egindako egintza atxikipen egintza edo zerga bat jasanaraztea baldin bada, izaera jurisdikzionala are nabarmenagoa bihurtzen da, bi alderdiak prozedura kontraesankor batean aurrez aurre baitaude, demanda aurkeztearen eta demandari erantzutearen oso antzeko sistema batekin.

Prozesu judizialarekin duen antzekotasuna prozeduraren egituraketan ez ezik arautzearen beste alderdi batzuetan ere nabari daiteke: auzitegi ekonomiko-administratiboek sortu diren arazo guztiak berrikusteko ahalmena, arazoa interesdunek proposatutakoa izan ala ez; beren ebazpenen derrigortasuna (betetzen direla zaindu eta ebazpena betearaztea eragozten duten oztopoak kentzeko beharrezko neurriak hartu behar dituzte); ebazpenak arrazoituta egon beharko dira, egitatezko oinarriak eta zuzenbidekoak bereizita...
- **Zergak ordaintzeko egintzaren izaera masiboa:** zalantzarik gabe, zergak ordaintzearen egintza egintza administratiborik ohikoena da. Kopuru zehatzak erabili beharrik izan gabe, nahikoa da imajinatzea urtero igortzen diren Pertsona

Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren likidazioak konturatzeko partikularren esparruan gehien eragiten duen jarduera administratiboa dela; horregatik, logikoa da administrazioaren eta zergadunen artean hain ohikoak diren arazoak konpontzen espezializatuta dauden organoak egotea.

2. Aurrekariak: Toki Araubidearen Oinarriak arautzen dituen 1985eko Legetik datorren egoera

Toki Araubidearen Oinarriak arautzen dituen 1985eko apirilaren 2ko Legeak, 108 eta 113.1 artikuluetan, eta Toki Araubidearen 1986ko apirilaren 18ko Testu Bateginak, 190 eta 192.1 artikuluetan, toki korporazioen zergak ordaintzeko egintzen aurkaratze araubidea aldatu zuten. Ordura arte toki korporazioek zergak ezarri eta agintzeko gauzatzen zituzten egintzak auzitegi ekonomiko-administratiboek ikuskatu behar zituzten, administrazioarekiko auzietako inpugnazioa egin baino lehen, dagokion erreklamazio ekonomiko-administratiboaren bidez. Eta zergak aplikatzearen eta haien eraginkortasunaren egintzei dagokienez, berraztertze errekurtsua onartzen zen (aukerakoa eta borondatezkoa), auzibide jurisdikzioa abiatzeko beharrezkoa zen erreklamazio ekonomiko-administratiboa baino lehen. Tokiko zergak ordaintzeko egintzen aurka egiteko bide ekonomiko-administratiboaren ezabaketa behin betiko baieztatu zen Toki Ogasunak arautu zituen abenduaren 28ko 39/1988 Legearen 14. artikuluan (4. eta 5. idatz-zatiak).

Iritzi ugari azaldu ziren aldaketa horren alde eta kontra, legeriaren aldaketak interes ugari ukitzen baitzituen: lehenik eta behin, udalerrienak, haiek nahi zuten autonomia izan baitzen legeriaren berregituraketa horren kausa nagusia; beste alde batetik, zergadunen interesak, tokiko zerga-administrazioaren aurrean berme sistema murrizten baitzitzaien; eta, azkenik, justizi administrazioaren beraren interesa, haren funtzionamendua eta eraginkortasunak gainezka egin baitzezakeen gerta litekeen administrazioarekiko auzi errekurtsoen pilaketa dela medio.

Euskal Autonomia Erkidegoan eta, zehazki, Bizkaiko Lurralde Historikoan, arau baten agerpenak zaildu egin zuen jadanik aipatutako TAOLren 108. eta 113. artikuluek eta TATBren 190.4 eta 192.1 artikuluek txertatutako eskema berria. 1986ko martxoaren 26an Batzar Nagusiek onartu zuten Bizkaiko Lurralde Historikoko Zergei buruzko Foru Arauren 161. artikuluan ari gara, bertan hau xedatzen baitzen: *“bide ekonomiko-administratiboan inpugnatu ahalko dira: a) Zergak aplikatzearen inguruan eta haien eraginkortasunaren inguruan Toki Korporazioek hartzen dituzten erabakiak, eta b) aurrekontuen, zergak ezartzearen eta Zerga Ordenantzak aplikatzearen eta aldatzearen inguruan toki korporazio horiek hartzen dituzten erabakiei lotuta egin diren erreklamazioen berariazko eta isileko ukapenak”*.

Xedapen horrekin Bizkaiko Batzar Nagusiek baieztatu egin zuten lurralde historiko horretako toki korporazioen zerga-egintzen aurkako erreklamazio ekonomiko-administratiboek iraungo zutela.

Hala ere, Toki Araubidearen Oinarriak arautzen dituen Legeak eta Toki Araubidearen Testu Bateginak ezabatu egin zuten toki erakundeen zerga-egintzak ikuskatzeko bide ekonomiko-administratiboa, eta neurri hori Araba, Gipuzkoa eta Bizkaiko lurralde historikoetan ere aplikatu beharrezkoa zen. Izan ere, Auzitegi Gorenak adierazi zuenez, Toki Araubidearen Oinarriak arautzen dituen Legearen 2. xedapen gehigarriak aipatzen

dituen “berezitasun” batek ere ez du ahalbidetzen lurralde historikoak ezabatze horretatik salbuestea.

Bizkaiko Lurralde Historikoko Zergei buruzko Foru Arau Orokorren 161. artikulua eztabaidagarria Sestaoko Udalak inpugnatu zuen Bilboko Lurralde Auzitegiako Administrazioarekiko Auzien Salan; hark gaitzetsi egin zuen 1987ko azaroaren 5eko Epaiaren bidez. Baina udalak gora jotzeko helegitea aurkeztu zuen Auzitegi Gorenaren aurrean, eta hark helegitea onartu eta artikulua baliogabetu zuen (1990eko apirilaren 3ko Epaiak).

Bizkaiko Lurralde Historikoko Zergei buruzko Foru Arau Orokorren 161. artikulua arabera Euskal Autonomia Erkidegoko toki korporazioentzako erreklamazio ekonomiko-administratiboak egotearen alde Lurralde Auzitegiak duen arrazoi baten oinarri nagusia eta funtsezkoa Toki Araubidearen Oinarriak arautzen dituen Legeko (108. eta 113. artikulua) eta Toki Araubidearen Testu Bategineko (190.4 eta 192. artikulua) manuen aplikazio gehigarria izan zen; bertan, zerga ezartzeko udal egintzen kontra bide ekonomiko-administratiboa ezabatzen zen Espainia guztian.

Alabaina, Auzitegi Gorenak gaitzetsi egin zituen Bilboko Lurralde Auzitegiaren arrazoiak, Bizkaiko Lurralde Historikoko Zergei buruzko Foru Arau Orokorren 161. artikuluar dagokionez, TAOL eta TATBren manuen aplikazio gehigarriaren inguruak.

Auzitegi Gorenaren doktrina hiru puntutan zehaztu zen:

- a) Konstituzioaren 137. eta 140. artikuluetan ezarritako udal autonomiaren printzipioa.
- b) Udal autonomia horren bateraezintasuna auzitegi ekonomiko-administratiboak egotearekin, administrazioa bera baita horiek ezartzen dituen, horien eraketa arautzen duena, prozedura arauak ematen dituen eta beren eskumenak zehazten dituen.
- c) Erreklamazio ekonomiko-administratiboak mantentzeak eta ez kentzeak desberdintasun araubide bat ezartzea ekarriko luke, Euskal Autonomia Erkidegoko udalerriak Espainiako gainerako udalerrietan desagertutako araubide baten menpean jarriko bailirateke.

Bizkaiko Lurralde Historikoko Zergei buruzko Foru Arau Orokorren 161.2 artikulua baliogabetzearen berehalako ondorioa izan zen Bizkaiko toki korporazioen zergak ordaintzearen egintza administratiboen ikuskapen araubideak aurrerantzean araubide arruntekoentzat ezarritako bide bera jarraituko zuela: erreklamazio ekonomiko-administratiboak ezabatzea.

Egoera horren aurrean, udalek eta toki erakundeek emandako zerga-arloko egintzen aurkako erreklamazio ekonomiko-administratiboen araubideari buruzko azaroaren 20ko 8/1990 Foru Araua onartu zuten Bizkaiko Batzar Nagusiek. Bertan, Bizkaiko Lurralde Historikoko Zergei buruzko Foru Arau Orokorren 161.2 artikulua idatzera aldatu zen, hitzurrean ezarritakoaren arabera, honako helburu honekin: *“lurralde esparruan berrezartzea udalek emandako egintzen aurka erreklamazio ekonomiko-administratiboen doako prozedura, udal autonomia errespetatzearen printzipio konstituzionala zehatz-mehatz bermatuko duena, korporazio bakoitzak aurrez eta libreki onartu beharko duen erabileraren hautazkotasunaren bidez”*.

Funtsean, toki erakundeek egintzak ikuskatzeko bide ekonomiko-administratiboa ez ezabatzea bilatzen zen, baina baita ikuskapen hori udalek boluntarioki onartu eta udalen autonomia babestea ere.

Aitzitik, azterketa sakonago bat eginez, esan behar dugu gaia ez dagoela hain argi, izan ere, bai doktrinari dagokionez bai jurisprudentziari dagokionez, kontrako irtenbidea bultzatzea ahalbidetzen duten argudio sendoak daude, hau da, bide ekonomiko-administratiboak toki korporazioen autonomiaren aurka egiten ez duela pentsatzera garamatzatenak.

Ildo horri jarraiki, Muñoz Machado irakasleak nabarmendu egin du toki erakundeen gaineko deszentralizazioaren eta babesaren (edo kontrolaren, edo zaintzaren) artean dagoen lotura estua, eta aipatu du zaintza bidezkoa dela “betearazpen eginkizuna legeak egiten dituen erakundearen ardura ez denean, baizik eta beste batena”. Udal eskumenak oinarrian betearazpenekoak direnez (goragoko beste ordena batzuek emandako legeak aplikatzen dituzte), argi dago aipatutako legeak egiten dituzten instantziek beraientzat gorde ditzaketela kontrolerako eskubideak.

Idea hori Toki Ogasunen esparrura ere eraman daiteke, korporazio horien diru-sarrerak Estatuko araudiak arautzen baititu (foru araudiak, EAERen kasuan), eta, ondorioz, guztiz bidezkoa eta onargarria da estatuko organoek (foru aldundiek, gure kasuan), Auzitegi Ekonomiko Administratiboek, ardura hartzea zergen aplikazio prozedura zuzentasunez eta zuzenbideari egokিতa egin dela zaintzeko.

Tolivar Alas irakaslea ildo horri jarraiki adierazi da gure administrazio doktrinaren barruan. Roversi-Mónaco irakaslearen tesia jarraituta, “kontrol oro ez dela autonomiaren etsai argia” adierazi du; autonomia horren aurka meritu kontrolak edo aukera-kontrolak izenekoak soilik egongo lirarteke, baina ez legezko kontrolak, betiere, kontrola jasaten duen egintzaren legezotasunari lotuta organo kontrolatzaileak kontrako erabakia ematen bada, administrazioarekiko auzien bidea irekita gelditzen bada.

Idea horretan sakonduz, Barquero Estevanek ondorengo hau idatzi du: “Bide ekonomiko-administratiboa ezabatzeak kudeaketa organoen eta erreklamazioak ebazteko organoen arteko banaketaren zerga-printzipio tradizionalaren porrota ekarri du; izan ere, organo teknikoek eta gutxienez apur bat independenteen sorrerarekin lotuta doanez, izugarrizko lorpena da legezotasunaren defentsaren eta partikularren bermeen ikuspuntutik; azken egiteko horrek ezin du inolaz ere berraztertze errekurtsoa bete. Begien bistakoa da, bestalde, auzibidea irekita gelditzeak ez duela inolaz ere galera konpentsatzen”.

Goragoko paragrafoetan aipatutako bidean, TAOLk jaso dituen kritikak ondo oinarritu direla pentsatzen dugu, bide ekonomiko-administratiboa ezabatzen baitute toki zergak aplikatzeko egintzen ikuskapenerako, bai eta TOALk jasotako kritikak ere, araubide hori mantentzen baitute. Bat gatoz erabaki horren oinarria toki autonomia neurritz kanpo ulertzea dela eta gaian inplikaturako interesen neurketa txarra egitea dela uste dutenekin, neurri horrek ondasun juridiko jakin batzuetan kalte nabariak eragiten baititu (legezotasunaren eta partikularren oinarritzko eskubideen babesa), bide ekonomiko-administratiboa indarrean mantentzearen kasuan toki autonomiaren ondasun juridikoak jasango lukeen kalte baino askoz ere larriagoa.

4. Berrezarpen saiakerak. 57/2003 Legea, toki gobernua modernizatzeari buruzkoa

Zergadunen eskubideei eta bermeei buruzko 1/1998 Legea onartu baino lehenagoko Parlamentuko eztabaidetan ez zen gai hau atera, baina, aitzitik, behin baino gehiagotan aipatu zen 1985eko Toki Ogasunei buruzko Legeak ezarri zuen baliabi-

deen erregimena aldatzea komeni zela eta, hala, toki zergen esparruan erreklamazio ekonomiko-administratiboa berreskuratzea.

Egoera hori bera errepikatu egin zen Herri Administrazioen Araubide Juridikoari eta Administrazio Prozedura Erkideari buruzko 30/1992 Legea aldatu zuen 4/1999 Legearen Parlamentuko izapideak egitean, izan ere, Estatu Kontseiluaren Azterlan Batzordearen txostena, ondorioen atalean, toki korporazioen zerga-egintzen aurka erreklamazio ekonomiko-administratiboak aurkezteko aukera berreskuratzearen alde agertu zen.

Zergei buruzko Lege Orokorra aldatzeko txostenean, 2001eko uztailen egin zena, adierazten zenez, toki zergen likidazioak gutxi direnez “oso zaila da administrazioarekiko auzien biderako sarrera izatea, errekurtsuaren kostua bidearena baino handiagoa izan ohi baita”; hortaz, zerga horiei dagokionez administrazioarekiko auzien doako bidea berriro ere martxan jarrita soilik konpon daiteke egoera hori. Hau gaineratzen zen ondoren: *“hala ere, jakinarazi beharra dago bide hori ezin dela Estatuko organoen aurrean erabili, hori egitea, batzuen ustetan, toki autonomiaren aurka joatea izango bailitzateke”*.

Ekite horrek etekinen bat eman behar zuen. Hala, Toki Ogasuna Modernizatzeko Neurriei buruzko 57/2003 Legea onartu zen 2003an, eta lege horretan jaso zen erreklamazio ekonomiko-administratiboak ebazteko organo espezializatuak sortu behar zirela Toki Araubidearen Oinarriak arautzen dituen Legearen X. titulua aplikatzekoa zen biztanle askoko udalerrietan.

Organo berria derrigorrezkoa izango da ondorengo udalerrri hauentzat:

- 250.000 biztanle baino gehiago dituztenentzat.
- Probintziako hiriburu diren eta 75.000 biztanle baino gehiago dituzten udalerrientzat.
- Probintziako hiriburuentzat, autonomi erkidegoko hiriburuentzat edo autonomi erkidegoko erakundeen egoitza diren udalerrientzat.
- 75.000 biztanle baino gehiago dituzten udalerrientzat, baldin eta baldintza ekonomiko, sozial, historiko edo kultural bereziak badituzte.

Legeko zioen azalpenean adierazitakoaren arabera, organo espezializatu horrekin lortu nahi dena da herritarrek hain argi eskatutako eskumen teknikoa, azkartasuna eta independentzia bermatzea. Herritarren eskubideen defentsa merkatu eta azkartzeko tresna garrantzitsua izan liteke, halaber, zergen arloa bezalako arlo sentikor eta garrantzitsuan, bai eta administrazioarekiko auzien bidean gatazkak murrizteko tresna ere, eta, hala, jurisdikzio honetako organoek duten lan karga arinduko litzateke.

Horrela, eta lurralde komunari dagokionez, errekurtsu hau gainerako korporazioentzako berreskuratzea eta udalerrri txikiago batean zerga-subjektu izateagatik zergadunen arteko bereizkeria bidegabe honekin bukatzea bakarrik falta da. Baina, aurrerago ikusiko dugun moduan, ezin dugu berdina esan euskal foru eremuari dagokionez.

5. EAeko gaur egungo egoera

Gaur egun dugun egoerak ez dio erantzuten Toki Ogasunak Modernizatzeko Neurriei buruzko 57/2003 Legetik eratorritako eskemari, eta gainera, foru lurralde bakoitzean egoera desberdina da:

Bizkaia: Toki Ogasunak arautzen dituen Foru Araua aldatu egin da 9/2005 Foru Arauaren bidez; 9/2005 Foru Arauak, alde batetik, Bilboko udalerrriak bere Auzitegi Ekonomiko Administratiboa izateko ahalmena ezarri du, eta, bestetik, beste udalerriek antzeko organo propioa izateko aukera ezarri du, 75.000 biztanle baino gehiago badi-tuzte eta Batzar Nagusiek hala onartzen badute.

Horrela bada, Bilboko udalerrriak bere auzitegia sortu du. Baina Barakaldok eta Getxok, nahiz eta 75.000 biztanle baino gehiago izan, ez dute horrelakorik egin.

Gipuzkoa: Zergei buruzko 2/2005 Foru Arau Orokorreko azken xedapenetako hamaikagarrenak 11/1989 Foru Arauaren 14. artikuluari idazketa berri bat eman dio, eta ezarri duenez, udalerrriak erreklamazio ekonomiko-administratiboak ebazteko organo propioa sortzen duenean, udalerrriak izango du erreklamazio horiek jakinarazteko esku-mena. Ildo horri jarraiki, Donostiako Udalak bere auzitegia sortu du. Beste alde batetik, Foru Auzitegi Ekonomiko Administratiboak bere horretan jarraitzen du, horrelako organo-rik ez duten lurralde historikoko udalerrien erreklamazio ekonomiko-administrazioak ebazten dituen organo gisa.

Araba: 2005eko uztailaren 1az geroztik indarrean dagoen Zergei buruzko 6/2005 Foru Arau Orokorreko azken xedapenetako hamaikagarrenak ezartzen du toki erakundeak Arabako Lege eta Administrazio Erakundearen jurisdikziori atxiki ahalko zaizkiela, horretarako hartutako erabakiaren bidez; erabakia Arabako Lurralde Historikoko Aldizkari Ofizialean argitaratuko da. Kasu horietan, berraztertze-errekurtsoaren berriazko edo isileko ebazpenaren aurka, borondatez eta administrazioarekiko auzien bidea erabili baino lehen, erreklamazio ekonomiko-administratiboa jarri ahal izango du interesdunak Arabako Lege eta Administrazio Erakundearen hilabeteko epean, aurka egindako egintza jakinarazten den egunaren biharamunetik edo administrazio isiltasunaren ondorioak gertatzen diren egunaren biharamunetik zenbatzen hasita. Edonola ere, udalerrriak erreklamazio ekonomiko-administratiboak ebazteko bere organoa sortzen duenean, udalerrriak izango du eskumena erreklamazio horiek jakinarazteko, organo horren sorrera arautu duen araudiaren arabera.

Arabako Lurralde Historiko batek ere ez du sortu bere auzitegi ekonomiko-administratiboa eta inor ere ez zaio atxiki Lege Erakundearen jurisdikzioari.

6. Ondorioak

1. EAEko eremuan ez da bete, oro har, Toki Araubidearen Oinarriak arautzen dituen apirilaren 2ko 7/1985 Legearen 137. artikulua biltzen duen agindua; Lege hori Toki Gobernuak modernizatzeko neurriei buruzko abenduaren 16ko 57/2003 Legeak osatu zuen, erreklamazio ekonomiko-administratiboak ebazteko organoari dagokionez.
2. Gaur egungo araudiarekin eta araudiaren irismen material zehatzarekin zerikusia duten iritzietatik haratago, benetan zaila dirudi euskal herritarren aurrean justifikatzea toki zerga-antolamendua berdina ez izatea administrazioaren arloko ikuskapen prozeduraren moduko oinarrizko gai batean. Udal autonomiaren babes hipotetikoaren izenean, tokiko zerga-egintzen legezkotasuna kontrolatzeko

aukerak zergadun guztientzat berdinak ez izatera iritsi gara, izan ere, aukerak desberdinak dira bizilekua dagoen lurralde historikoaren arabera eta, era berean, udalerriko biztanle kopuruaren arabera. Horrek guztiak ez du udal autonomia inolaz ere islatzen, baizik eta herritar batzuentzat berme juridikoen murrizketa bidegabea.

7. Gomendioak

1. Indarreko legeria bete dezatela gomendatzen zaie Toki Araubidearen Oinarriak arautzen dituen apirilaren 2ko 7/1985 Legeak “biztanle askoko udalerrri” gisa kalifikatutako EAeko udalerriei, oraindik auzitegi ekonomiko administratibo propioa sortu ez duten eta kasuan kasuko foru auzitegi ekonomiko-administratiboaren jurisdikzioari heldu ez dioten udalerrri horiei.
2. Inpugnazio bidea berrezar dezatela gomendatzen zaie Euskal Autonomia Erkidegoko udalei, legeak derrigortzen ez dituelako zerga-egintzek ikuskapen ekonomiko-administratiborik pasatzen ez duten udalei, alegia, babes judizial eraginkorra jasotzeko herritarrek duten eskubidea behar bezala betetzeko.